

in nostro Regno indubitanter tenendum est, quod tam in linea descendenti, quam in transversali, præferatur filius, vel descendens ex filio majori præmortuo: (z.) & in expresso ita disponit *lex 40. infra. His leg. Taur. in 2. part. & iste est verissimus & subtilis sensus & intellectus, qui hodiè per me dilucidatus est. Et hoc casu potest esse clarum exemplum: Si fortè majoratus, vel vinculum incepit inter descendentes fundatoris, sed in defectum eorum jam pervenit ad collaterales: nam si concurrat filius secundus ultimi possessoris, & filius, nepos, vel descendens primogeniti filii mortui, præferatur filius vel nepos hujus filii primogeniti. Similiter & secundò potest contingere & verificari, quando à principio constituens non haberet filios nec descendentes, & vocavit collaterales, & deinceps proximiores in gradu: Nam si postea tempore mortis alicujus possessoris concurrat filius secundus ejus, & filius, nepos, vel descendens alterius filii primogeniti, debet præferri iste filius, nepos, vel descendens primogeniti. Advertendum tamen, quod hoc clarè procedit, quando isti qui concurrunt sunt descendentes ex ultimo possessore mortuo; quia tunc, modò sint descendentes primi fundatoris, modò respectu ejus sint collaterales, semper filius primogeniti excludit filium secundum: & ita procedunt superiora; & in istis terminis loquitur & debet intelligi prædict. *lex 40. infra. His leg. Taur.**

Item adde in materia nostra Successionis ab intestato, quod deficiente linea collateralali (de qua plenè dictum est) & sic post decimum gradum, admittitur vir & uxor: (A) Undè, si quis decedat ab intestato absque descendentes, & collateralibus, succedit sibi uxor, & similiter uxori succedit maritus: text. est in *leg. unica.*

ter procedere doceo. Nec obstat quod ego in fine istius numeri dico, ibi; *Advertendum, &c.* hoc clarè procedere, scilicet, representationem dari ultra tertium gradum in majoratibus inter collaterales, quando hi qui concurrunt sunt descendentes ex ultimo possessore mortuo: Quia non ideo negat representationem esse dandam, quando non sunt descendentes fundatoris, seu ultimi possessoris: licet hoc non sine dubio procedat hoc casu; & licet contrariam sententiam, prout ipse Matienz. contendit, tenere videar, defendi optimè posse, & sublineri, prout eam tenet Gregor. Lop. in *leg. tit. 15. part. 2. verb. El pariente mas propinco. column. 2. vers. Sed quis. si aliquis. & licet satis confusè, Mier. in Tractat. Majorat. 2. part. quest. 6. num. 31. & doctè Velazq. de Avendañ. latèque contrariæ partis fundamentis respondet in *leg. 40. Taur. gloss. 14. à num. 20. usque ad fin. glossa.*
(z.) Idem etiam tenet Matienz. ubi supra. num. 16. ad fin. & Azeved. in *dict. leg. 5. tit. 8. lib. 5. Recopilat. num. 4.* cum alijs quos ipsi allegant, & Covarrub. in *Practic. Quest. cap. 8. num. 9. & 10.*
(A) Idem tenet Matienz. in *dict. leg. 5. tit. 8. lib. Recopilat. gloss. 1. num. 20.* cum alijs quos ipse congerit. Roj. in *Epitome success. cap. 33.* ubi plures utilitates quas maritus & uxor ex hac successione consequuntur enumerat. Illud enim consideratione dignum est, quod si matrimonium fuit absque dote contractum, uxorque præmoriens sit dives, & vir superstes inops sit, tunc vir succedit cum liberis communibus in quarta parte bonorum uxoris; text. in *Authentic. Praterèa. Cod. Unde vir & uxor. & in leg. 7. tit. 1. partit. 3.* tradunt DD. in *leg. 1. Solut. Matr. Segura in leg. Cohæredi. 5. Cum filia. num. 210. de Vulgar. Castill. in leg. 3. Taur. cum alijs quos allegat Spin. in Speculo testament. glos. 1. in princip. num. 36. in fine.**

ff. Unde vir & uxor. text. in leg. 1. Cod. eod. tit. cujus verba sunt: Maritus & uxor ab intestato invicem sibi in solidum pro antiquo jure succedant, quoties deficit omnis parentum vel liberorum, seu propinquorum legitima, vel naturalis successio, fisco excluso. text. in leg. 1. §. 1. ff. Si Tabul. testament. null. ext. text. in leg. 6. propè finem. tit. 13. part. 6. Et ratio est, propter unionem quæ est inter maritum & uxorem; sunt enim socii divinæ & humanæ domus, ut in *leg. 1. ff. de Ritu nuptiar. text. in leg. Adversus. Cod. de Crim. spilat. hered. text. in §. 1. Instit. de Patria potestate. facit text. in leg. final. §. Item rescripserunt. ff. Ad municipal. præterèa, Sunt duo in carne una: & propter hanc relinquet homo patrem & matrem; ut in *cap. Debitum. de Bigamis. & in cap. Gaudemus. vers. 1. de Divortiis. & in cap. Fraternitatis. Caus. 35. quest. 10.* Originaliter. *Genes. cap. 2. in fine. Matth. cap. 19. in princip. Marc. cap. 10. Paul. in Epistol. ad Ephesios. cap. 5. in fin. & istam rationem ponit originaliter Odofred. in leg. 1. Cod. de His qui se deser. column. 3. in fin. vers. In uxore autem. Jason. in dict. leg. 1. Cod. Unde vir & uxor. 1. Collat. Philip. Dec. ibi, qui benè & notabiliter istam rationem declarat. 1. column. in princip. Nicol. de Ubaldis, nullum authorem allegando, in Tractat. de Succes. ab intestat. column. 1. numer. 2.**

Quod notabiliter extende, ut procedat nedum in uxore jam velata & conjuncta, sed etiam in sponsa de presenti; licet secus sit in sponsa de futuro: Ita determinat Bald. in *dict. leg. 1. Cod. Unde vir & uxor. 2. column. in princip. num. 4. & ibi Salic. column. 1. in fin. num. 8. Alexand. final. column. num. 10. Jas. 1. column. Corn. penultim. column. Dec. notabiliter column. 2. numer. 6.*

Ro-

Roman. 4. column. num. 12. Bolognin. in Additionib. ad *Matth. in Tractat. de Succes. ab intestat. 14. fol. 4. column. num. 2. (b)* Pro qua sententia & conclusione facit text. in *leg. Nuptias. ff. de Regul. jur. cujus verba sunt: Nuptias non concubitus, sed consensus facit. text. in leg. Cum hic status. §. Si mulier, & maritus. ff. de Donation. inter vir. & uxor. text. in leg. Nihil. ff. Rerum amot. text. in leg. Cui fuerit. de Condition. & demonstr. text. in leg. final. Cod. de Divort. 1. resol. text. in Authentic. de Nupt. cap. Nuptias. Collat. 4. text. in cap. penult. de Sponsalib. text. in cap. final. de Spons. duor. text. in cap. Conjuges. Caus. 27. quest. 2. text. in leg. Falsus. §. Julianus. ff. Quod falso tut. autor. text. in leg. Quod servus. ff. de Condition. caus. dat. Et adde, quod ista successio & conclusio posset verificari, quando clarè constat non esse aliquem ex linea descendenti, ascendenti, nec collateralali. Secundò posset verificari hodiè in nostro Regno, quando filius vel filia Clerici vel Monialis, conjugatus vel conjugata, decederet sine prole legitima: quia sibi invicem succedent; cum tali casu non possint succedere ascendentes, nec collaterales, ut supra benè conclusum est. Tertiò posset verificari hodiè in nostro Regno, quando quis esset natus vel nata ex damnabili coitu, per quem mater incurreret pœnam mortis, ut adulterii: quia si sit conjugatus vel conjugata, & decesserit sine legitima prole, invicem sibi succederent, exclusis ascendentes & collateralibus, attenda *leg. 9. Taur. & attentis his quæ ibi dixi.**

Unum tamen est, quod talis successio quæ defertur inter maritum & uxorem, defertur de jure tantum prætorio, & non civili: undè, debet agnosci bonorum possessio coram iudice, secundum dispositionem textus in *leg. final. Cod. Qui admitti. cum Materia. & infra centum dies, ut in leg. 1. §. Si intra. & §. Largius. ff. de Succes. edict. & in leg. penultim. ff. Quis ordo in bon. poss. serv. & in leg. 2. Cod. Qui admitti. & in §. Cum igitur. vers. Liberis. Instit. de Bon. possess. Advertendum tamen, quod hodiè in nostro Regno succederent de jure civili, & intra 30. annos possent adire hæreditatem, & extra iudicium, sicut fit in successione delata de jure civili: quia considero, quod expressè per legem Partit. conceditur ista successio; quæ lex est facta à Rege hujus Regni non recognoscente superiorem; unde est propria lex civilis: & est ista nova & utilis consideratio in materia.*

Item adde, quod ad hoc ut ista successio inter maritum & uxorem habeat locum, requiritur quod matrimonium duret inter eos cum bona

gratia & concordia, usque ad mortem: textus est formalis in *dict. leg. unica. ff. Unde vir & uxor. (c)* Undè, si hodiè inter eos fieret divortium quoad 23 thorum propter adulterium vel sævitiam, nullus succederet alteri: ita Petr. de Bellaper. in *leg. 1. Cod. Unde vir & uxor. propè finem.* licet littera ejus sit corrupta: idem tenet ibi Cyn. in *fin. Alberic. in fin. Jas. 1. column. vers. Quarto fallit.* Corn. 2. column. in *fin. Philip. Dec. notabiliter, 2. column. num. 10.* Nec ego distinguerem, cujus culpa esset divortium factum: & istam partem videtur tenere Nicol. Ubald. in *Tractat. de Succes. ab intestat. pen. fol. 3. column. num. 6.* dicens, istum passum ab aliquo non tactum; & relinquit cogitandum: Et istam partem teneo, licet Dec. in *dict. leg. 1.* apertè vellet contrarium.

Item adde, quod si pupillus decedat, non extantibus agnatis vel cognatis, succedit tutor testamentarius vel dativus quem habet: ista est Glossa singularis & unica in *leg. Quo tutela. ff. de Regul. jur. argumento text. ibi, in princip. & ad hoc dicit eam unicam Bald. in leg. Si quis filio exheredato. §. Eius. in fin. ff. de Injust. rupt. eam etiam tenet & sequitur Bald. in *leg. Si qua illustris. Cod. Ad Orph. column. 1. in fin. num. 6. Platea in leg. 1. Cod. de Bonis vacant. lib. 10. penultim. column. Angel. & Paul. in leg. Nutritoribus. Cod. Commun. de succes. Contrariam tamen sententiam & conclusionem tenet Bald. in *dict. leg. Quo tutela. (d)* imò, quod nullo modò tutor possit succedere, cum lege non caveatur; & sufficienter respondet ad text. ibi, & ad omnia in contrarium adducta, & idem tenet Oldrad. & Jacob. de Aretin. ibi, secundum eum: & contrarium etiam tenet Bart. benè ponderando text. ibi, in *leg. Nutritoribus. Cod. Commun. de succes. & ibi etiam tenet contrarium Bald. Salic. & Corn. qui dicit hanc esse magis communem opinionem: Rom. in leg. 1. Cod. Unde vir & uxor. column. 3. num. 8. & 9.***

Item etiam adde, quod si quis decedat ab intestato infantili ætate, vel majori, non relictis descendentes, ascendentes, nec collateralibus, non succedet sibi educatrix quæ ipsum lactavit, nec nutritor vel alumnus ejus, maritus ipsius educatrici: & eodem modò si sit fatuus, non succedet ei nutritor vel educator, qui eum expositum collegit: textus est notabilis & expressus, qui utroque modò potest intelligi, in *leg. Nutritoribus. Cod. Commun. de succes. cujus verba sunt: Nutritoribus hoc nomine nec civili nec honorario jure defertur hæreditas. & ad hoc secundum utrumque sensum & intellectum notat Glos. 1. ordinaria; Bart. Bald. Angel. Salic. & notat Paul. de Casfr. qui*

(b) Vide Matienz. ubi supra. & Covarrub. in *Epitome success. num. 11. ad fin. idem tenentes.*

(c) Vide Matienz. in *leg. 5. tit. 8. lib. 1. plures alios allegant gloss. 1. num. 21.*

(d) Spin. in *Speculo testament. glos. 1. in princip. num. 36. & 37.*

qui melius quam alius declarat: istud aperte probat *lex 3. tit. 2. partit. 4.* Et de eodem modo vitricus non succedit privigno, vel e contra: text. in *leg. Virrico. Cod. Comm. de success.* & ibi notat Bald. Paul. de Castr. Raph. Corn. & communiter DD. licet loco patris habeatur: ut in *leg. Si paterno affectu. Cod. de Negot. gest.* Similiter etiam non succedit quis ab intestato suo patri spirituali, neque e contra; quia inter eos est quedam gratuita & sancta communio, quæ non est dicenda consanguinitas, sed spiritualis proximitas: ita notat Nicol. de Ubald. in *Tractat. de success. ab intestat. 4. colum. num. 13.*

Item adde, quod eodem modo, si quis mortuus ab intestato in Hospitali tamquam advena, peregrinus, vel ex devotione, vel ex eo quod verè sit pauper, non potest in aliquo succedere Hospitali, vel alius quilibet privatus, vel publicus hospitator: text. est in *Authentic. Omnes peregrini. Cod. Comm. de success. ibi: Si verò intestati decesserint, ad Hospitem nihil perveniet.* & ibi tenet Bart. Bald. Angel. Paul. & communiter DD. text. in *cap. Nos Fredericus. §. Omnes peregrini. de Statutis & consuetudinibus contra libertates Ecclesie editis, &c. in Usib. feud. & idem disponunt leges 30. & 31. tit. 1. partit. 6.* quas vide, & vide *leg. 2. & 3. tit. 9. lib. 1. Ordinament.* Unum tamen in hoc bene nota, quod isto casu, deficiente omni linea, dato quod non possit in aliquo succedere Hospitali, tamen non succedat Fiscus; sed bona defuncti debent tradi Episcopo loci ubi decessit, & per eum debent erogari in causas pias: text. est in *dict. Authentic. Omnes peregrini.* versic. *Si verò.* & sic isto casu excluditur Fiscus: & per illum text. ita expressè tenet ibi Bald. *colum. 1. num. 3.* Angel. ibi. & Corn. *colum. 2. num. 2.* & ita disponit expressè *lex 31. tit. 1. partit. 6.* Quod tamen intellige in bonis mobilibus: quod patet, quia illa tantum portat secum talis advena, vel peregrinus; unde, secus esset in rebus immobilibus: & ita declarat ibi Bald. & Angel. & hoc est tenendum, quicquid ibi dicat Corn.

Postremo in nostra materia Successionis ab intestato adde, quod si quis decedat ab intestato, non relictis descendentes, ascendentes, vel collateralibus, nec conjugibus; tunc succedit Fiscus universaliter: text. est in *§. final. ff. de Jure Fisci.* text. in *leg. 1. Cod. de Bonis vacantibus. lib. 10.* cujus verba sunt: *Scire debet Gravitas tua, intestatorum res qui sine legitimo herede decesserint fisci nostri rationibus vendendas.* text. in *leg. Vacantia. eod. tit. text. in leg. Jubemus.* versic. *Intestatorum.* *Cod. de Prepositis sacri cubitali, &c. lib. 12. text. in leg. 1. Cod. Unde vir & uxor. in fine. text. in leg. Si bona. Cod. de Bonis autorit. Judic. possid. text. in leg. 1. post princ. ff. de Success. edict. text. in leg. unica.*

§. Cum autem. versic. *Quod si hoc non sit. Cod. de Caducis tollend. & idem disponit lex 6. in fin. tit. 13. partit. 6.* Et adde, quod potest constare non esse heredem legitimum, quando ad instantiam fisci fiunt proclama, & bannimenta, ut intra certum & competens tempus appareat si sit aliquis legitimus hæres: istam practicam ponit Paul. in *dict. leg. Si bona. Cod. de Bonis autor. jud. poss.*

Item adde, quod hoc casu, si aliquod monasterium, vel persona, habeat privilegium à Rege petendi bona intestatorum, debet intelligi ut habeat bona defuncti ab intestato, eo casu quo non sit aliquis legitimus successor, sed bona pertinerent fisco: quia loco ejus habeat monasterium, vel persona quæ habeat illud privilegium: ita disponit *lex 1. tit. 8. lib. 1. Ordinament. & lex 8. tit. 12. lib. 3. Ordinament.* Hodie tamen, quando talibus conceditur privilegium petendi quintum bonorum descendentes ab intestato, intelligitur si non habeat descendentes, nec collaterales legitimos usque ad quartum gradum: ita *Pragmatic. fol. 160. colum. 4.*

TEXT. IX.

LOs hijos bastardos ilegítimos, de qualquier calidad que sean, no pueden heredar à sus madres ex testamento, ni ab intestato, en caso que tengan sus madres hijo, ó hijos, ó descendientes legitimos: pero bien permitimos, que les puedan en vida, ó en muerte mandar fasta la quinta parte de sus bienes, de la qual podrían disponer por su alma; y no mas, ni allende. Y en caso que no tenga la madre hijos, ó descendientes legitimos, aunque tenga padre, ó madre, ó ascendientes legitimos, mandamos, que el hijo, ó hijos, ó descendientes que tuviere naturales, ó spurijs, por su orden y grado le sean herederos legitimos ex testamento, y ab intestato: salvo si los tales hijos fueren de damnado, y punible ayuntamiento de parte de la madre; que en tal caso mandamos, no puedan heredar à sus madres ex testamento, ni ab intestato: Pero bien permitimos, que les puedan en vida, ó en muerte mandar fasta la quinta parte de sus bienes, y no mas, de lo que podian disponer por su alma: Y de la tal parte, despues que la ovieren, puedan disponer en su vida, ó al tiempo de su muerte los dichos hijos ilegítimos, como quisieren. Y quereamos, y mandamos, que entonces se entienda, y diga damnado y punible ayuntamiento quando la madre por el tal ayuntamiento incurriere en pena de muerte natural: salvo si fueren los hijos de Clerigos, ó Frayles, ó Freyles, ó de Monjas professas; que en tal caso, aunque por

el

In Legem X. Tauri.

„ el tal ayuntamiento no incurra la m adre en pena
„ de muerte; mandamos, que se guarde lo conte-
„ nido en la Ley que hizo el Señor Rey Don Juan
„ el Primero en la Ciudad de Soria, que habla
„ sobre la sucesion de los hijos de los Clerigos.

„ dre le pueda mandar justamente de sus bienes
„ todo lo que quisiere, aunque tenga ascendientes
„ legitimos.

Id est:

Præcipimus, ut in casu quo pater aut mater teneantur præstare victum alicui ex suis filiis illegitimis dum vixerit, aut in tempore mortis sue, non possit virtute ejus obligationis ei legare ultra eam quintam partem suorum bonorum, de qua pro anima sua poterat disponere; neque propter ejusmodi victum, filius illegitimus sit capax (scilicet amplioris hereditatis): De qua parte postquam eam habuerit, possit aut in vita aut in morte, prout voluerit aut ei liberit disponere. Verum si ejusdem filius fuerit naturalis, & pater non habuerit filios aut descendentes legitimos; Præcipimus ut pater justè possit ei legare ex suis bonis quantum voluerit, etiamsi habeat legitimos ascendentes.

TEXT. XI.

Y Porque no se pueda dudar quales son hijos naturales: Ordenamos, y mandamos, que entonces se digan ser los hijos naturales, quando al tiempo que nascieren, ó fueren concebidos, sus padres podian casar con sus madres, justamente sin dispensacion: con tanto, que el padre le reconozca por su hijo, puesto que no aya tenido la muger de quien lo ovo en su casa, ni sea una sola: Ca concurriendo en el hijo las calidades susodichas, mandamos que sea hijo natural.

Id est:

Ne in dubium verti possit; Qui sint filii naturales? Ordinamus ac præcipimus, ut proles tunc naturales esse dicantur, cum tempore nativitatis aut conceptionis ipsorum patres ducere potuissent eorum matres justè & absque dispensatione, modò ipsum pro filio recognoscat pater; quamvis non habuerit domi sua eam feminam de qua illum suscepit, nec fuerit una sola. * Supradictis enim qualitatibus in prole concurrentibus; Præcipimus, ut si proles naturalis.

* Id est, *quamvis habuerit plusquam unam concubinam.*

TEXT. XII.

SI alguno fuere legitimado por escripto, ó privilegio nuestro, ó de los Reyes que de Nos vinieren, aunque sea legitimado para heredar los bienes de sus padres, ó madres, ó de sus abuelos; y despues su padre, ó madre, ó abuelos ovieren algun hijo, ó nieto descendiente legitimo, ó de legitimo matrimonio nascido, ó legitimado por subsiguiente matrimonio; el

H;

„ tal

Id est:

Spurii illegitimi, cujuscumque sint qualitatis, non possunt matrum esse hæredes ex testamento, neque ab intestato, si matres habeant filium, aut filios, aut descendentes legitimos: Bene tamen permittimus, ut aut in morte, aut in vita possint eis legare usque ad quintam partem suorum bonorum, (de qua pro anima sua possunt disponere) & non amplius, neque præterea. Caterum si mulier non habuerit filios, aut matrem, aut ascendentes legitimos, Præcipimus, ut filius, aut filii, aut descendentes quos habuerit, naturales aut spurii, suo ordine & gradu sint ei hæredes legitimi ex testamento, & ab intestato: Nisi ejusmodi filii fuerint ex damnato & punibili concubitu ex parte matris: Nam in ejusmodi casu præcipimus, ne matrum hæredes esse possint ex testamento neque ab intestato; Bene tamen permittimus, ut possint illis, vel in morte vel in vita legare usque ad quintam partem suorum bonorum, (scilicet) non amplius eo de quo possent pro anima sua disponere. De qua parte illegitimi ejusmodi, postquam eam habuerint, possint aut in vita, aut in morte, prout liberit disponere. Et volumus & præcipimus, ut damnatus & punibilis concubitus intelligatur & dicatur, cum mater per ejusmodi concubitu incurrerit in penam mortis naturalis: Nisi proles fuerint ex Clericis, aut Monachis, aut Comendatariis, vel Equitibus professis Ordinum Militarium (hoc est Freyles) aut Monacharum professorum: Nam in ejusmodi casu, etiamsi in penam mortis non incurrat mater, præcipimus ut observetur quod habet Lex à D. Rege D. Joane I. Soria condita; in qua agitur de filiorum Clericorum successione.

TEXT. X.

MAndamos, que en caso que el padre ó la madre sea obligado à dar alimento à alguno de sus hijos ilegítimos en su vida, ó al tiempo de su muerte, que por virtud de la tal obligacion no le puedan mandar mas de la quinta parte de sus bienes, de la que podia disponer por su alma; y por causa de los dichos alimentos, no sea capáz el tal hijo ilegítimo: De la qual parte, despues que la oviere el tal hijo, pueda en su vida, ó en su muerte facer lo que quisiere, ó por bien tuviere. Pero si el tal hijo fuere natural, y el padre no tuviere hijos, ó descendientes legitimos; Mandamos, que el pa-

Anton. Gomez. ad Leg. Tauri.